

RAT "Estonia" kunstinõukogu
koosoleku protokoll nr.

16. juuni 1980

Osa võtsid : A.Sõber, A.Mikk, G.Kilgas, S.Nõmmik, U.Järvela
V.Paasma, E.Renter, H.Krumm, T.Randviir, M.Agu,
T.Kuusik, E.Olle, E.Mändsalu, A.Kikinov, B.Kõrver
V.Jaanimägi, E.Simmermann, J.Žigurs.

Päevakord: B.Kõrveri - A.Liivese "Kuskil Montparnasse'il"
läbivaatus ja arutelu.

A.Sõber : Avan koosoleku. Traditsiooni kohaselt annan ava-
sõna lavastusbrigaadi esindajale.

G.Kilgas : Täienn meelega kunstinõukogu ette II koosseisu, kes
on märksa väiksemate lavaliste kogemustega. Nende
hulgas on mitmeid debütante, seetõttu on huvitav
kuulda arvamusi just selle koosseisu kohta.
Mis tükisse puutub, siis proovide vähesuse tõttu
me pole suutnud kaugeltki kõike paigale panna. P
Praegu peaksid tegelikult algama proovid, kus
tükk saab esietendusküpsiks.

S.Nõmmik : Mul on heameel sellest, et Kõrver, üks meie
viljakamaist operetiloojaist, jälle "Estoniasse"
uue tüki on teinud. Olen jälginud mitmeid proove.
Igaühega neist on astunud tubli samm edasi.
Positiivselt üllatas mind tantsuseade. Lihtsate
võtetege õhustatutatud suurepärase tulemus.
Probleemiks on tüki žanriküsimus. Autorid ei
vali žanri, vaid see kujuneb ise. Uus tükk pole
muusikal, vaid puhas operett. Kui on tegemist
operetiga, siis surm siia ei sobi. Kui aga surm
jääb, peaks ära jääma paraadlik lõpp.
Veel häirib mind see käimine ning sagimine ülal,
kui all toimub stseen. See hajutab tähelepanu.
Samuti on liiga palju tarbetut liikumist laval
(keegi käib üle lava selleks, et ulatada stseenis
tarvisminevat rekvisiitjas.)
See on stamp, kulunud võte.
Noortest pole ma rahul T.Sillaga - illustreerib
žestidega sõnu (ebaprofessionaalsus!). Üldse
tundub mulle, et tal on suuremad eeldused koomi-

listeks rollideks.

T.Randviir : Teen järjekordse sügava kummarduse Renterile toreda lavakujunduse eest. Tantsud olid seatud toredasti ja tore oli vaadata, kuidas balletirahvas entusiastlikult tantsis. Seadjale - tere tulemast meie majja.

Lavastus meeldis - kirjutan kahe käega alla.

H.Krumm : Algul oli kuulda pretensioone vanameigulise muusika pärast.

Kuid see vana ja tuntud muusika mõjub väga kenasti. Tükk on operetlik, toredate üleminekutega laulult tantsule ja sõnale.

Häirib halb kuuldavus. Tekst ei kundu saali ka ooperilauljate (Kuslep, Sild, Laid) puhul.

Peab saavutama lava ja orkestri tasakaalu. Operetihääled on ju nõrgemad. Sellega peab arvestama.

Pildid on üldiselt toredasti välja töötatud, kuigi mõni venib. Võib-olla oleneb seen näitlejatest. Pildivahetused on kohmakad. vahetus võiks toimuda ka siis, kui näitlejad laval liiguvad. Tantsuliikumine oli väga hästi seatud. Tuleks leida vahendeid, kuidas ballettmeister meie majaga siduda. Liikumise tase on meil ju üldiselt madal, kuid kui see mees siin töötab, võib oodata muutust paremuse poole.

Skandaalne on orkestri distsipliin. Laval käib stseen, mehed ajavad orkestris kõva häälega juttu. On vaja korrale kutsuda.

V.Paalma : Terviku seisukohalt on kõige tihedam III vaatus, kõige nõrgem II vaatus. On mitmeid muusikanumbreid mis on liiga pikad: Periisi boheem, Tango, Barbara tulek, Lidia laul(II)vaatuses. Neis stseenides endis ja mingit arengut pole, korduv tekst ja muusika võimaldaksid väga hästi lühendusi.

Tükk vajanuks muidugi veel väga palju proove.

G.Kilgase töö on olnud väga raske. See algab juba mitte kuigi tugevast libretost. Onneks "Hägi ta puude taga metsa"

Kuna lugu üldplaanis on südamelik ja lüüriline, siis kas ei saa orkestrit ^{vähemaks} võtta?

A.Mikk : Lavastus vastas ettekujutusele, mis lugedes ja muusikat kuulates tekkis.

Tempo ja rütm mõttes on teostus aga väga ebaühtlane. Kaks esimest vaatust venivad - neid tihendaks lõbususe, operetlikkuse poole.

III vaatust on omaette kompaktno oma tõsiduses.

Tüüpide ekspositsioon orkestri sissejuhatuse taustal on liiga pikk ja vähe vaheldusrikas tuleks kärpida.

Tundub veel, et tegevuspaikade täpsust pole tarvis taga ajada. See vähendaks lava pöörlemist ja mitte väga tugeva konstruktsiooniga seadme rakendamist.

U.Järvela: Töö oli väga raske (proovidega võttis ära Soome sõit Konservatooriumi eksamid ja.) Inimesed on ülekoormatud, paljud on haiged, nende kohad on tühjad.

Kõige rohkem häiris võimetus alustada proove täpselt see loostes nii koori kui orkestri töömeeleolu ja distsipliini.

Ilmselt peab kuskilt abi otsima, et lava saaks õigeaks ajaks üles ehitatud. Mis tükisse puutub, siis loodan talle märkse suuremat tulevikku kui oli "Pisuhännal" ja usun et juba esietenduseks toimub suur hüpe paremuse poole.

A.Sõber: Orkestri distsipliin algab dirigendist. Seda kõrvalised faktorid ei mõjasta.

Lavatöölised on suur puudus, tööhäired tekkisid nende vähesusest. Täna tuleb neid inimesi ~~koorist~~ ja ~~orkestrist~~, kes vabatahtlikult appi tulid.

U.Järvela: Kuid mis saab edasi? ~~Kas jäämegi lootes koori ja orkestri alla?~~

A.Sõber: On astunud samme ning on arvata, et sügiseks muutuavad asjaolud paremaks.

E.Olle: Väga meeldis muusika, ke retsitatiivid on leuldavad. Ettevalmistamata kuulajale jääb segaseks tegevuse aeg.

G.Kilgas: Selle kohta on vastavad kommentaarid kavalehel.

E.Renter: Ma olen tegevuspaikade arvu viinud miinimumi. Neid on tegelikult ainult üks, kuna pilte on kakskümmend üks. Et pöördlema ei funktsioneerigi normaalselt, selleks on süüdi konarlik tehnika. Üldse pean ütleva, et minu plaanid ei reaaliseerunud.

Töömeeste puudus on skandaalne. Peab andma au töökodadele, et niigi kaugemale on jõutud. Elsa Mändsalu on olnud majas varahommikul, hilisõhtul, laupäevadel ja pühapäevadel.

Pretensioonid on palju, kuid, mis parata, kui mitmed halvad asjaolud ühte langesid.

V.Järvi: Uues tükis on palju muusikat - väga närviliseks teeb orkestrantide distsipliin. Enamus orkestrit tunnetab seda emotsionaalset muusikat, elab keega ja musitseerib kenesti, kuid mitte kahjuks kõik.

Mikrofonide mõju pole igal õhtul ühesugune. Mõnel õhtul funktsioneerivad, mõnel mitte. Millest see oleneb.

V.Jaanimägi: Ma olen alati palunud - ärge sundige meid tegema mikrofoniproove lahtisel laval. Hiljem laad ja dekoratsioonid lõhuvad kogu meie töö ja tuleb hakata ümberorienteeruma. (Annab veel mitmeid näpunäiteid, kuidas peaksid laval artistid mikrofoonidega ümber käima).

G.Kilgas : Olen hämmastunud, et kõik märkused tüki kohta nii leebed olid. Minu arvates on see praegu absoluutne isetegevus, millel pole akadeemilise teatriga vähe- matki pistmist.

Mind hämmastab see, et seda normaalseks peetakse. Proovid on ju kõik tegemata, täisdekoratsiooniga proovisime täna esimest korda. Mis siin pisiasjadest rääkida!

Mis puutub Tarmo Silda, keda kritiseeriti pean ütleva et väheste proovide käigus tegi ta läbi tohutu arengu ja võib vabalt esineda selles ansamblis.

Muusikat me lühemaks ei võtaks, see on tüki tugevam külge. Draamana on ta nõrk. Kui kellelgi vastuväiteid pole, palun otsustada esietenduse kuupäev.

A.Sõber: Esietendust edasi lükata pole mõtet. Tõõ käigus saab veel väga palju ära teha.

Kuid kas on vastuväiteid? Vaikimist ma loen nõusolekuks.

Kunstinõukogu otsustes : l u b a d a operett "K u s k i l
M o n t p a r n a s s e ' i l " esietendusele 18. juunil 1980.a.

Koosolekut juhatab

/A.Sõber/

Protokollis

V. Pahl

/V.Pahl/